

Шпеник Світлана Іванівна
Викладач спецдисциплін
Державного професійного технічного
Навчального закладу
«Мукачівський професійний аграрний
ліцей імені Михайла Данканича»

Кредо викладача: Коли людина не
знає, до якої пристані вона тримає
шлях, для неї жоден вітер не буде
попутним.

Сенека

Методична розробка уроку на тему: «Виробнича діяльність підприємницьких структур» з предмета «Основи галузевої економіки» в групі автослюсарів.

Мета уроку:

- Навчальна – систематизувати знання попередніх тем, навчити учнів обчислювати обсяг використання товарів чи послуг, витрати на ремонт машин та обладнання, вивчити складову поточних витрат підприємницьких структур на послуги.
- Виховна – виховувати творче ставлення до навчання, до обраної професії.
- Розвивальна – розвивати логічне мислення, просторову уяву, старанність, відповідальність, комунікабельність.

Тип уроку: комбінований.

Дидактичне забезпечення: таблиці, тести, розрахунки.

Міжпредметні зв'язки: сільськогосподарські машини, спецтехнологія, будова автомобіля, система технічного обслуговування машин.

Список основної і додаткової літератури:

О.В. Ольховіков «Основи економіки агропромислового виробництва»; Київ – 2005
«Педагогічна преса»

Т.В. Канченко, М.П. Панченко «Основи економіки»; Київ – 2003 «Вища освіта».

В.Я. Бобров «Основи ринкової економіки і підприємництва»; Київ – 2003 «Вища школа»

Г.О. Ковальчук «Економіка»; Київ – 2003 «Навчальна книга».

Хід уроку:

I. Організаційний момент.

1. Привітання.
2. Перевірка присутності здобувачів освіти.
3. Перевірка готовності здобувачів освіти до уроку.

II. Актуалізація опорних знань здобувачів освіти

Викладач : Підприємництво – це організаційно відокремлена та економічно самостійна ланка виробничої сфери народного господарства, що виготовлює продукцію, виконує роботу та надає платні послуги. Суспільство завжди має виробляти засоби до життя.

Місією сучасного підприємництва є переважно виробництво продукції (послуг) для задоволення потреб ринку й отримання максимально можливого прибутку.

Викладач: Перед тим, як розпочати виклад нової теми, я пропоную вам цікаву гру «Запитання – відповідь».

Здобувач освіти, який відповідає на запитання, обирає товариша, який відповідатиме наступним.

1. Важливою передумовою успішної підприємницької діяльності є вибір організаційно – правової форми її здійснення? (Так)
2. Сьогодні підприємництво є найпрогресивнішою системою ведення господарства незалежно від соціально – економічного устрою суспільства? (Так)
3. Розвиток підприємництва не сприяє зростанню національного багатства й добробуту нації? (Ні)
4. Об'єктами підприємницької активності не є товар, продукт, послуга, тобто те, що може задовільнити чинись потребу і пропонується на ринок для придбання, використання і споживання? (Ні)
5. Виробництво і просування на ринок такого товару, на який є попит і який дає прибуток, є професійним підходом підприємця до своєї діяльності? (Так)
6. Підприємець не повинен передбачати розмір власних витрат, пов'язаних з виробництвом товару? (Ні)
7. Яке підприємництво може вільно обирати своє місце знаходження?
А) гідроелектростанція;
Б) страхова компанія;
В) верф (Б)

III. Виклад нового матеріалу

Виробнича структура підприємництва (фірми) – набір підрозділів, необхідних для виконання спеціалізованих функцій підприємництва.

Кожен з підрозділів підприємництва (фірми) може виконувати роботи однієї або кількох стадій виробництва. Для кожної стадії виробництва підрозділам необхідні ресурси. Як правило, плануючи створення організації (фірми), зазначають, яким чином, буде організована виробнича діяльність і які ресурси для кожної стадії виробництва потрібні.

Відповідно до обсягів використання товарів та послуг у натуральних одиницях, знаючи вартість, за якою товари чи послуги надають підприємствам, зокрема АПК, обчислюють витрати (В сум) на товари та послуги за формулою.

$V \text{ сум} = C \cdot \text{Вод}$,

Де С – обсяг споживання товарів чи послуг;

Вод – вартість одиниці товарів чи послуг.

Крім витрат кожна стадія чи цикл виробництва характеризується терміном, за який вони можуть бути реалізовані.

Особливих розрахунків потребує аналіз витрат на ремонт машин та обладнання.

(Вр.). Ці витрати обчислюються за формулою:

$V_r = v \text{ маш} \times T_c \times K_e / 12 \times T_{\text{маш}}$,

Де $V_{\text{ маш}}$ – вартість машин, що закуповуються підприємством для виконання роботи на певній стадії виробництва;

T_c – термін циклу виробництва;

$T_{\text{ маш}}$ – термін експлуатації машин та обладнання;

K_e – коефіцієнт експлуатації машин та обладнання;

Коефіцієнт експлуатації машин та обладнання показує, як умови експлуатації впливають на зношення техніки. Він тим вищий, чим гірші умови експлуатації. Наприклад, для обладнання, що працює в опалювальному приміщенні, коефіцієнт може бути 0,2, а для трактора, що працює у заболоченій місцевості, - 0,9.

Для забезпечення роботи підприємства необхідно знати велечину сумарних поточних витрат на послуги, потрібні для виробництва ($V_{\text{ пот}}$), які обчислюються за формулою як сума витрат. Наприклад, це можуть бути витрати на ремонт (V_r), електроенергію (V_e), питну воду (V_v), на тепло ($V_{\text{ теп}}$). У цьому році розрахунок поточних витрат буде таким:

$V_{\text{ пот}} = V_r + V_e + V_v + V_{\text{ теп}}$

Другий ключовий показник який допомагає зробити аналіз виробництва – розмір оборотних фондів, тобто кількість коштів, які необхідно витратити підприємству на товари й послуги для забезпечення її поточної діяльності.

Розмір оборотних фондів ($\Phi_{\text{ об}}$) обчислюється за формулою :

$\Phi_{\text{ об}} = V_{\text{ пот}} + V_t$,

Де $V_{\text{ пот}}$ – сумарні поточні витрати на послуги;

V_t – сумарні поточні витрати на товари.

Поточні витрати на товари у свою чергу складаються з витрат на паливо, сировину та інші товари, необхідні для поточної діяльності підприємства.

IV. Розв'язування вправ

СТОВ «Мрія» придбала автомобіль за повною первісною вартістю 126 000 грн., строк служби 10 років, витрати на капітальний ремонт за весь період використання 31 000 грн., ліквідна вартість – 50400 грн.

Визначимо річну суму амортизації і норму амортизації за формулами:

$\frac{П+К+М-Л}{$

$T}$

A=

A

П

H =

П – повна первісна вартість;

К – витрати на капітальний ремонт за весь період використання

М – витрати на модернізацію;

Л – ліквідна вартість;

Т – період використання;

H – норма амортизації;

A – амортизація.

$A = 126\,000 + 31\,000 - 50\,400 / 100 = 10\,660$ грн.

$H = 10\,660 / 126\,000 \times 100 = 8,4\%$

Амортизація відрахування становить 10 660 грн., а норма амортизації 8,4 %.

V. Систематизація і узагальнення знань здобувачів освіти

1. Які прогалини в своїх знаннях ви вивчили розв'язуючи вправи?
2. Чи показує коефіцієнт експлуатації машин та обладнання як умови експлуатації впливають на зношення техніки? (Так)
3. Виробництво має постійно вдосконалюватись, задля чого? (Щоб задовольняти зростаючі потреби людей)

VI. Рефлексія. Оцінювання здобувачів освіти

Скажіть будь – ласка, чи навчилися ви обчислювати обсяг використання товарів і послуг у натуральних одиницях?

1. Чи зможете самостійно обчислити витрати на ремонт та обладнання машин?
2. Що найбільше вам сподобалось під час уроку?

VII. Домашнє завдання

Підготувати есе – (міні – твір із проблемного питання «Виробнича діяльність мого власного малого підприємства»)

Есе показує творче застосування знань, передбачає вираження учнями своєї думки, особистої суб'єктивної оцінки предмета, міркування.